

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 137/16

Luxemburg, 15 decembrie 2016

Hotărârea în cauzele conexe C-401/15-C-403/15
Noémie Depesme și alții/Ministre de l'Enseignement supérieur et de la
recherche

**În materia avantajelor sociale transfrontaliere, un copil în cadrul unei familii
reconstituite poate fi considerat copilul părintelui vitreg**

În acest domeniu, legătura de filiație nu se definește în manieră juridică, ci în manieră economică, în sensul în care copilul unui părinte vitreg care are calitatea de lucrător migrant poate solicita un avantaj social din moment ce acest părinte vitreg contribuie, în fapt, la întreținerea sa

Între lunile iulie 2013 și iulie 2014, dreptul luxemburghez prevedea că copiii lucrătorilor frontaliери angajați în Luxemburg sau care își desfășoară activitatea în această țară puteau să solicite un ajutor financiar pentru studii superioare („bursă de studii”), cu condiția, printre altele, ca lucrătorul frontalier să fi lucrat în Luxemburg o perioadă neîntreruptă de cinci ani la data formulării cererii¹.

Doamna Noémie Depesme, domnul Adrien Kaufmann și domnul Maxime Lefort trăiesc, fiecare, într-o familie reconstituită alcătuită din mama lor biologică și, respectiv, din tatăl lor vitreg² (tatăl biologic fiind sau separat de mamă, sau decedat). Fiecare dintre aceste trei persoane a solicitat, pentru anul universitar 2013/2014, o bursă de studii în Luxemburg, ca urmare a faptului că tatăl vitreg respectiv lucra în această țară în mod neîntrerupt de mai mult de cinci ani (în schimb, niciuna dintre mame nu lucra în această țară la data respectivă). Autoritățile luxemburghize au respins aceste cereri, pentru motivul că doamna Depesme și domniile Kaufmann și Lefort nu erau din punct de vedere juridic „copiii” unui lucrător frontalier, ci numai „copii vitregi”.

Întrucât cei trei studenți au contestat deciziile autorităților luxemburghize, Cour administrative (Curtea Administrativă) din Luxembourg, sesizată cu această cauză, solicită în esență Curții de Justiție să stabilească dacă, în materia avantajelor sociale, noțiunea „copil” trebuie să includă și copiii vitregi. Cu alte cuvinte, este vorba despre a stabili dacă legătura de filiație poate fi considerată nu din punct de vedere juridic, ci economic.

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea amintește mai întâi că, potrivit unui regulament al Uniunii³, un lucrător provenit dintr-un stat membru trebuie să beneficieze în orice alt stat membru în care lucrează de aceleași avantaje sociale și fiscale ca și lucrătorii naționali. Pe de altă parte, Curtea amintește că, în materie de cetățenie a Uniunii, copiii sunt definiți printr-o directivă a Uniunii⁴ ca

¹ Aspectul dacă această condiție privind o durată de muncă minimă și neîntreruptă de cinci ani, introdusă ca urmare a Hotărârii Curții din 20 iunie 2013 în cauza *Giersch* (C-20/12, a se vedea CP nr. 74/13), este sau nu este discriminatorie în raport cu dreptul Uniunii a făcut obiectul cauzei *Bragança Linares Verruga și alții* (C-238/15), în care Curtea a pronunțat hotărârea ieri, 14 decembrie (a se vedea comunicatul de presă nr. 133/16). Potrivit Curții, această condiție constituie o discriminare nejustificată, în măsura în care ea nu este necesară pentru realizarea obiectivului legitim urmărit de Luxemburg (și anume încurajarea creșterii numărului de rezidenți titulari ai unei diplome de învățământ superior în Luxemburg). Vom reține că, de la data faptelor în litigiu, legea luxemburgheză a fost modificată cu privire la acest aspect: potrivit Legii din 24 iulie 2014, este suficient ca lucrătorul frontalier să fi lucrat în Luxemburg o perioadă de cinci ani în cursul celor șapte ani care precedă cererea de acordare a bursei.

² Tatăl vitreg trebuie înțeles aici ca fiind bărbatul, diferit de tatăl biologic, cu care mama s-a recăsătorit sau a încheiat un parteneriat înregistrat echivalent cu căsătoria. De asemenea, expresia „copil vitreg” trebuie înțeleasă aici ca desemnând copilul a cărui mamă biologică s-a recăsătorit sau a încheiat un parteneriat înregistrat echivalent cu căsătoria cu un alt bărbat decât tatăl biologic.

³ Regulamentul (UE) nr. 492/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii (JO 2011, L 141, p. 1).

⁴ Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE,

fiind descendenții direcți în vârstă de cel mult 21 de ani sau care se află în întreținere, precum și **descendenții direcți ai soțului sau ai partenerului**. Curtea constată că rezultă din evoluția legislației Uniunii că membrii de familie care pot să beneficieze de egalitatea de tratament prevăzută de regulament sunt membrii de familie astfel cum sunt definiți de directivă. Niciun element nu lasă astfel să se presupună că legiuitorul Uniunii a înțeles să stabilească, în ceea ce privește membrii de familie, o distincție netă potrivit căreia membrii de familie ai unui cetățean al Uniunii în sensul directivei nu ar fi în mod necesar aceleași persoane cu membrii de familie ai acestui cetățean atunci când acesta este privit în calitatea sa de lucrător în cadrul regulamentului.

Curtea concluzionează că **copiii soțului sau ai partenerului recunoscut ai unui lucrător frontalier pot fi considerați copii ai acestuia din urmă pentru a putea beneficia de un avantaj social precum o bursă de studii**, iar aceasta cu atât mai mult cu cât o altă directivă a Uniunii⁵, intrată în vigoare după data faptelor în litigiu, confirmă că expresia „membrii de familie” se aplică și membrilor familiilor lucrătorilor frontaliери.

În ceea ce privește gradul de contribuție necesară pentru întreținerea unui student cu care lucrătorul frontalier nu are un raport juridic, Curtea amintește că **calitatea de membru de familie aflat în întreținere rezultă dintr-o situație de fapt**⁶, această jurisprudență trebuind de asemenea să se aplice la contribuția unui soț la întreținerea copiilor săi vitregi. Astfel, contribuția la întreținerea copilului poate fi demonstrată prin elemente obiective, precum căsătoria, un parteneriat înregistrat sau chiar un domiciliu comun, iar aceasta fără a fi necesar să se determine motivele contribuției lucrătorului frontalier la această întreținere și nici să se cuantifice întinderea sa exactă⁷.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO 2004, L 158, p. 77, rectificare în JO 2004, L 229, p. 35, și în JO 2005, L 197, p. 34, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56).

⁵ Directiva 2014/54/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de facilitare a exercitării drepturilor conferite lucrătorilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor (JO 2014, L 128, p. 8).

⁶ Hotărârea Curții din 18 iunie 1985, *Lebon* (C-316/85).

⁷ Vom reține că, începând cu 24 iulie 2014, Luxemburg a modificat legea în litigiu, prevăzând expres că copiii lucrătorilor frontaliери pot beneficia de burse de studii cu condiția ca lucrătorul să continue să contribuie la întreținerea studentului. Cu toate acestea, legea luxemburgheză nu precizează nici acum în mod expres ce anume trebuie să se înțeleagă prin „copii”.